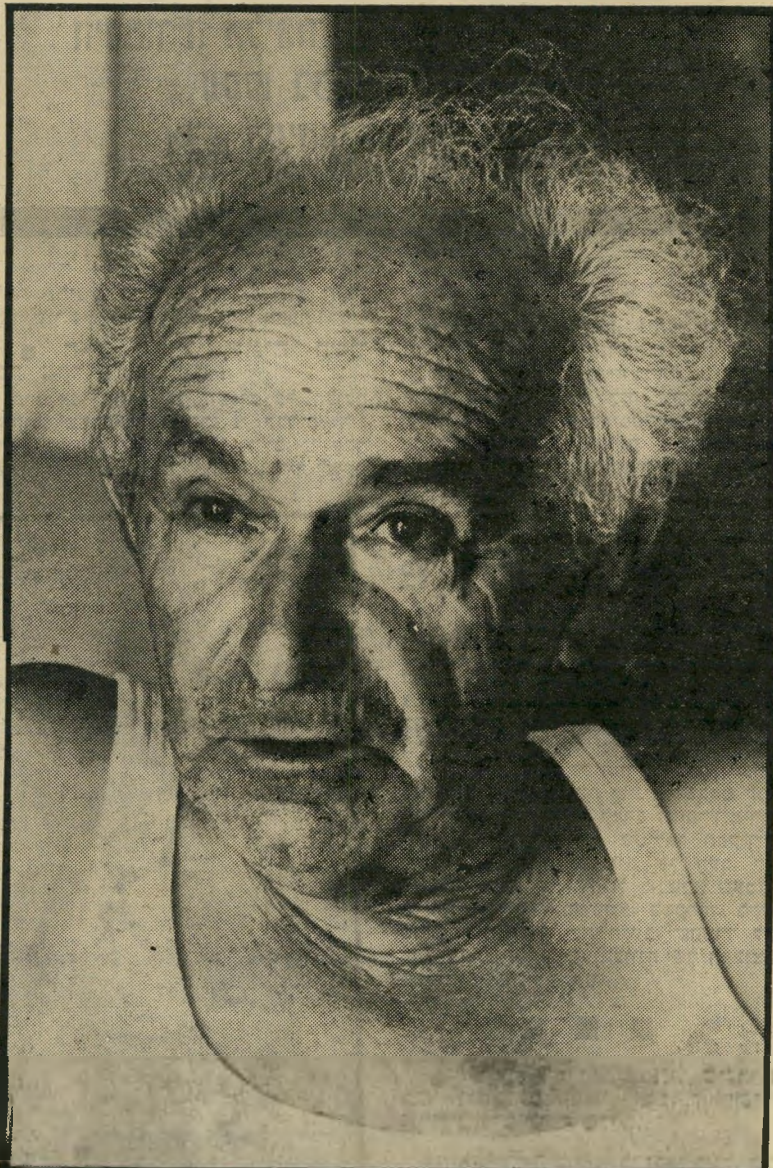

הארכיאולוג שמדיה גוטמן מספר על מרד הקנאים ומרד בריכוכבא, תוקף את יהושפט הרכבי וטוען כי המרד הציל את העם היהודי מהיטמעות וגרם לפריחה רוחנית ותרבותית

אלמלא התמרדו היהודים
נגד הרומאים, היה העם
היהודי נעלם, כמו עמים
אחרים. האימפריה הרומית
היחה מוחקת אותו

אם היסטוריון רוצה
להגיד שהמרד היה איי-
רציונאלי ושהביא אסון
על העם, אסור לו
לכתוב היסטוריה

אחרי מרד בריכוכבא
לא החלה הגלות.
החלה פריחה
עצומה של
רוח ותרבות

ריאיינה שרית ישי

כל בית-קברות שנחשף
על-ידי ארכיאולוגים, כל
קבר שנחשף, יש לשקם.
הארכיאולוגיה אינה
מתייחסת לקברים בזילזול

אינני רואה ביותן בן-זכאי
בוגד. הוא הבין כי אין
דרך להשפיע על העם
בירושלים. אלמלא ברח
היו הקנאים הורגים אותו

הבגידה הגדולה במרד
הקנאים באה מצד
שיכבת המנהיגים
האדיסוקרטיים,
שהתנגדה למרד

חורבן המיקדש גורם לפריחת הדת

הארץ, לאסוף אזרחים בריטים. ארבעים
הבוגדים החליטו לעזוב מייד, רק שתי
המושבות נשארו במרחביה. שמריה
גוטמן למד במקוה-ישראל, אחרי-כך
היה מפקד הפלוגה הערבית של הפלמ"ח.
כאיש הש"י (שירות-הידענות של ההגנה)
התמחה בידענות הארץ ופיתח את מסורת
החליטה למצדה, לאילת, שהייתה אום-
רשרש, ולעין-גדי. עד היום אסור לגלות
את מעלליו של שמריה גוטמן במודיעין
הישראלי.

אחרי שיחרורו מהצבא, בתחילת שנות

בני הארכיאולוגיה בארץ וגם מחוצה לה.
הוא נולד לפני 72 שנים בסקוטלנד, ועד
היום שמורה באלבטו תמונה שלו
כילד בן שלוש, לבוש חצאית סקוטית.
אביו החליט לעלות לארץ-ישראל עם אש-
תו וחמשת ילדיהם, ביניהם תינוק בן
יומו. כשעלה האב ארצה נימנה על
מייסדי מושב מרחביה. יחד עימו היו
בני מישפחה נוספת ועוד ארבעים חלוצי-
צים בודדים.

עם פרוץ מלחמת-העולם הראשונה,
שיגרה בריטניה הגדולה ספינות לחופי

יומון מפ"ם, "על המישמר", מתאריך
מסויים. הפרופסור נבוכ, והאיש סיפר
כי גילה את העצמות זמן רב קודם לכן,
אך חשב שעדיין לא הגיע העת לטפל
בהן. לכן כיסה אותן בגיליון של "על
המישמר" שנמצא בידי, עד להזדמנות
המתאימה.

את הסיפור הזה שמעתי מפי אחד
ממעיני הרבים של הארכיאולוג שמריה
גוטמן, האיש שכיסה את העצמות ב-
גיליון העיתון. גוטמן נחשב לאגדה מהל-
כת על שניים בקרב הארכיאולוגים וחור-

ה פרופסור יוגאל ידן זימן את
אנשי המישלחת הארכיאולוגית ש-
חפרה במצדה לשיבה, ואמר להם ב-
קול נרגש, כי במצדה התגלתה באותו יום
מציאה גדולה. אנשי המישלחת נדרכו,
ואז סיפר ידן כי במרד הצוק הדרומי
נמצאו עצמות.

עצמותיהם של הנצורים שהתאבדו ב-
מצדה נחשבו לאוצר ארכיאולוגי חשוב.
אנשי הקבוצה התרגשו. רק אחד מהם
שאל את הפרופסור המכובד, אם לצד
העצמות נמצא במיקרה גם גיליון של